

Upotreba udaraljki u predškolskoj ustanovi

Kolarek, Matea

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:999704>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

MATEA KOLAREK

**UPOTREBA UDARALJKI U PREDŠKOLSKOJ
USTANOVI**

Završni rad

Pula, 2016.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

MATEA KOLAREK

UPOTREBA UDARALJKI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

Završni rad

JMBAG: 0303027896, redoviti student

Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij predškolskog odgoja

Predmet: Metodika glazbene kulture

Mentor: doc. dr. sc. Ivana Paula Gortan-Carlin

Pula, siječanj 2016.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Matea Kolarek, kandidat za prvostupnika stručni prvostupnik predškolskog odgoja (bacc. praesc. educ.). ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 29. siječanj, 2016. godine.

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Matea Kolarek dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom “Upotreba udaraljki u predškolskoj ustanovi” koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 29. siječanj 2016.

Potpis:

SADRŽAJ:

1. UVOD	7
2. PODJELA UDARALJKI	8
2.1. MEMBRANOFONI INSTRUMENTI	8
2.1.1. <i>Timpani</i>	8
2.1.2. <i>Veliki bubanj</i>	9
2.1.3. <i>Mali bubanj</i>	9
2.1.4. <i>Tamburin</i>	10
2.1.5. <i>Tom-tom</i>	10
2.1.6. <i>Bongo</i>	11
2.1.7. <i>Conga</i>	12
2.2. METALNI IDIOFONI INSTRUMENTI	12
2.2.1. <i>Činele</i>	12
2.2.2. <i>Gong</i>	13
2.2.3. <i>Triangl</i>	13
2.2.4. <i>Zvona</i>	14
2.2.5. <i>Crotales</i>	15
2.2.6. <i>Zvončići</i>	16
2.2.7. <i>Vibrafon</i>	16
2.2.8. <i>Celesta</i>	17
2.3. DRVENI IDIOFONI INSTRUMENTI	18
2.3.1. <i>Ksilofon</i>	18
2.3.2. <i>Marimba</i>	19
2.3.3. <i>Kastanjete</i>	20
2.3.4. <i>Kinesko drvo</i>	20
2.3.5. <i>Korejsko drvo</i>	21

2.3.6.	<i>Markas</i>	22
2.3.7.	<i>Bambusove visilice</i>	22
3.	ISTRAŽIVANJE UPORABE UDARALJKI U PULSKIM I VARAŽDINSKIM DJEČJIM VRTIĆIMA	24
3.1.	CILJ ANKETE	24
3.2.	REZULTATI ANKETE	24
4.	ZAKLJUČAK	37
5.	LITERATURA	38
6.	PRILOG	39
7.	SAŽETAK	41
8.	SUMMARY	42

1. UVOD

Povijest udaraljki duga je gotovo koliko i ljudska povijest. Od davnina, špiljski su ljudi udarali po kamenju kako bi signalizirali svoja plemena, udarali su o debla kao ritam u pratnji plesa, a kada je pračovjek naučio obrađivati drvo i šivati životinjsku kožu, nastaju bubnjevi. Pračovjek je udaraljke izrađivao od razbijenih posuda ili, primjerice, od kornjačinog oklopa na koje je razvlačio teleću kožu i kožu velikih životinja te ih vezao konopom ili kožnatom vrpcom. Danas se udaraljke koriste u orkestrima i drugim glazbenim sastavima kao važan ritamski instrument. U radu ćemo govoriti o dvije podjele udaraljki (Krstó Odak, 1997.) i kako se udaraljke koriste u predškolskom odgoju. Središnji interes ovoga rada obuhvaća istraživanje pomoću ankete kojom se žele ispitati odgojitelji koliko se često upotrebljavaju udaraljke u predškolskom odgoju, koje su to udaraljke, koje se pjesme uz pratnju udaraljki najčešće obrađuju te izrađuju li sami udaraljke i na koji način.

2. PODJELA UDARALJKI

Prema Krsti Odaku udaraljke se mogu podijeliti na dva načina. Prva, uobičajena podjela odnosi se na glazbala s određenom tonskom visinom i glazbala s neodređenom tonskom visinom.

Druga podjela koju ujedno obuhvaća ovaj rad uzima u obzir boju i karakter zvuka te se zasniva na različitosti materijala od kojega je načinjena udaraljka i njezin vibrirajući dio.

Po drugoj podjeli udaraljke dijelimo na membranofone, metalne idiofone i drvene idiofone.

2.1 MEMBRANOFONI INSTRUMENTI

2.1.1 *Timpani*

Timpani pripadaju udaraljkama s određenom visinom tona. Notacija za sviranje timpana je u bas ključu. Kotao, kožna membrana i mehanizam za napinjanje i opuštanje čine njegovu strukturu. Kotao se najčešće izrađuje od bakra, na njega se navlači teleća ili magareća koža koja se na tri načina može otpuštati i zatezati. Timpan je ritmički instrument, ali se isto tako može koristiti i kao melodički instrument, što se postiže sviranjem s više timpana. Svira se palicama čije glave mogu biti od različitih materijala kako bi se postigli različiti tonski efekti.

Slika br 1. Timpani

Izvor: http://www.majestic-percussion.com/europe/news_Prophonic.html

2.1.2. Veliki bubanj

Veliki bubanj je instrument s neodređenom tonskom visinom koji se sastoji od cilindra i napete teleće kože s obje strane. Kožu drži obruč učvršćen vijcima kojima se ta ista koža može napeti ili olabaviti. Udar se velikim batom koji je presvučen kožom ili pustom. Veliki bubanj spada u ritmičke instrumente.

Slika br. 2. Veliki bubanj

Izvor: http://astibus.com/sasko/ritmicki_instr_so_neo_vis_ton.htm

2.1.3. Mali bubanj

Mali bubanj vanjskim je oblikom vrlo sličan velikom bubnju i također spada u glazbala neodređene tonske visine. Valjak mu je napravljen od mjedi ili drva, a koža je također napeta s pomoću vijaka i obruča. Preko donje strane malog bubnja napete su bakrene ili srebrne žice koje trenjem stvaraju karakterističan svijetli zvuk. Kada bi se te žice otpustile, zvuk bi postao mnogo dublji. Za sviranje na malom bubnju koriste se palice s drvenim glavama, a za efekte se mogu upotrijebiti i žičane metlice za pojedinačne udarce ili za stvaranje šuma.

Slika br.3. Mali bubanj

Izvor: <http://www.cwu.edu/~paustiam/Snare%20Drum.html>

2.1.4. Tamburin

Ritmički instrument koji se javlja kao miljenik Talijana, Roma i Baska (Odak, 1997.). Sastoji se od drvenog ili kovnog obruča na kojemu je s jedne strane pričvršćena koža, a s druge strane nekoliko praporaca. Upotrebljava se u orkestralnoj glazbi, a najčešće u plesnoj i tradicijskoj glazbi, primjerice prilikom obilježavanja vedrih događaja.

Slika br.4. Tamburin

Izvor: <http://www.trumslagaren.se/tamburin-klassisk-modell/1205-0>

2.1.5. Tom-tom

Tom-tom, kao i mali bubanj, ima dvije membrane, ali mu je valjak mnogo dublji. Izrađuje se u različitim veličinama. Zvuk mu je toliko složen da jedva čujemo njegovu ugodbu kao točno određenu tonsku visinu. Današnji tom-tom razvio se od kineskih bubnjeva. Za udaranje se najčešće koriste drvene palice malog bubnja ili timpanske palice s glavama od raznih materijala.

Slika br. 5. Tom-Tom

Izvor: <http://www.fanfarenzugpotsdam.de/seite/61360/instruments.html>

2.1.6. Bongo

Glazbalo kubanskog porijekla neodređene je tonske visine, a sastoji se od jedne membrane pričvršćene na drvenom obodu. Bongo se redovito upotrijebljava u paru, pričvršćen je na poseban stalak te se udara prstima što mu daje poseban kratak i suh zvuk. Na bongu je moguće dobiti više zvukova različitih svojstava i visina, ovisno o mjestu udarca.

Slika br. 6. Bongos

Izvor: http://www.stevesgifts.com/music_instruments_pages/Bongos.htm

2.1.7. Conga

Conga je glazbalo s jednom membranom i neodređene je visine te je istoga porijekla kao i bongo. Izgledom je veće duljine i promjera od bonga i duguljastog bačvastog oblika. Također se udara prstima i upotrebljava u paru, pri čemu se postavlja na nogare. Zvuk conge je dublji i puniji od bongova zvuka, a zbog promjera membrane omogućuje suptilniju različitost udarca.

Slika br. 7. Conga

Izvor: <http://meinlpercussion.com/products/Product/show/2259/138/>

2.2. METALNI IDIOFONI INSTRUMENTI

2.2.1. Činele

Činele, porijeklom iz Turske, neodređene su tonske visine. Izrada kvalitetnih činela veliko je umijeće jer se izrađuju od željeza, bakra, kositra i olova. Oblikom su slične tanjurima na kojima su kroz izbočenu sredinu provučeni remeni za ruke. Postoje dva načina sviranja: prvi je kada činela udara u drugu činelu, a drugi je način kada se činela objesi za stalak te se po njoj lupa drvenom palicom ili metlicama malog bubnja.

Slika br. 8. Činele

Izvor: <http://www.nota.rs/proizvodi.html>

2.2.2. Gong

Gong je instrument izrađen od plemenite kovinske smjese, najčešće brončane. Neodređene je tonske visine, u obliku okrugle ploče i obješen je o držač ili okvir. Za udaranje u gong potreban je bat s pustenom glavom. Zvuk ima bogato i široko frekvencijsko područje, a ističe se duboki ton.

Slika br. 9. Gong

Izvor: <http://www.tamtam-amg.de/tam%20hauptseite.htm>

2.2.3. Triangl

Samo ime ovog instrumenta daje nam uvid u njegov oblik. Izrađen je od finog čelika, a proizvodi zvuk tako da se čeličnim štapićem udara po donjoj stranici. Triangl se najčešće upotrebljava u orkestrima, a služi kako bi trubačima i trombama dao sjaj. Zvuk mu je sitan kao zvuk visokog zvončića, ali nema određene tonske visine.

Slika br. 10. Triangl

Izvor: <http://classicalmusicbroadcast.com/2014/08/how-to-be-a-professional-triangle-player-in-17-easy-steps/>

2.2.4. Zvona

Upotrebom zvona u orkestrima postižu se dramatični i realistični efekti. Zvona su veoma teška i skupa pa se ne upotrebljavaju često. Da bi se dobio dojam zvona, u najnovije se vrijeme koristi niz kovnih cijevi po kojima se udara drvenim čekićem. Te su cijevi obješene na okvir, a obuhvaćaju opseg od c1 do g2 tona.

Slika br. 11. Zvona

Izvor: <http://www.supertimbre.com/Tubular%20Bells.htm>

2.2.5. *Crotales*

Ovi antički zvončići izrađuju se od srebra ili bronce, a izgledom podsjećaju na malene činele. Drže se u rukama obješeni na remenčice, upotrebljavaju se u paru i odlikuju jasnim i tankim zvukom određene tonske visine s dugom rezonancijom.

Slika br. 12. Crotales

Izvor: http://www.free-scores.com/boutique/accessories_910_shop_630.htm

2.2.6. Zvončići

Trideset metalnih pločica nanizano je u dva reda po uzoru na klavijature. Zvončići se notiraju u G-ključu, najčešće oktavu niže od realnog zvuka. Zvuk je svijetao, srebrnast i čist. Za udaranje se upotrebljavaju laki metalni batići ili lagane palice s glavama od drva.

Slika br.13. Zvončići

Izvor: <https://sites.google.com/site/svetinstrumenata/udaracki-instrumenti/udaralacki-instrumen/zvoncici>

2.2.7. Vibrafon

Za vibrafon se uglavnom upotrebljavaju palice s drvenim glavama i palice s glavama presvučenim vunom koje daju tvrd, metalan zvuk, da se ne bi oštetilo glazbalo. Ispod svake ploče

vibrafona nalazi se metalna cijev. Na cijevima se nalaze takozvani diskovi koji otvaraju i zatvaraju cijev. Glazbalo je dobilo naziv po vibracijama koje nastaju prilikom udarca po ploči kada se događaju sitne promjene frekvencije – vibrato. Vibrafon na dnu ima jednu papučicu koja se po potrebi pritišće nogom kako bi se prigušila rezonancija.

Slika br. 14. Vibrafon

Izvor: <http://timp-liber.acasa.ro/noutati-290/festivalul-international-de-vibrafon-la-bucuresti-164253.html>

2.2.8. Celesta

Celesta je oblikom sličan harmoniju i sastoji se od čeličnih pločica i klavijature. Zvuk koji stvara nastaje pritiskom na tipku koja pokreće batić koji udara u čelične pločice različitih veličina. Tonovi koje proizvodi nježni su i poetični.

Slika br. 15. Celesta

Izvor: <http://www.celesta-schiedmayer.de/en/celesta/models/5-octave/>

2.3. DRVENI IDIOFONI INSTRUMENTI

2.3.1. Ksilofon

Ksilofon spada među udaraljke s određenom visinom tona i sastoji se od dva reda drvenih pločica raspoređenih po uzoru na klavijaturu. Svira se tako da se udara palicama s okruglim glavama od tvrdog drva ili slonovače. Palice se drže u svakoj ruci; ponekad jedna, a ponekad i dvije. Zvuk koji proizvodi kratak je i oštar, veoma prodoran u visokom i najvišem registru.

Slika br. 16. Ksilofon

Izvor: <http://forum.krstarica.com/showthread.php/268216-Slikoviti-kaladont/page658>

2.3.2. Marimba

Marimbom ili marimbafonom nazivamo posebnu vrstu ksilofona i za nju kažemo da je zvukovno mekši ksilofon.

Slika br. 17. Marimba

Izvor: <http://www.marimbaone.com/marimbas/frames>

2.3.3. *Kastanjete*

Kastanjete se u Španjolskoj i južnoj Italiji smatraju narodnim instrumentima. Njihovo tvrdo drvo u obliku izdubljenih okruglih pločica povezano je na vrhu. Sviraju se brzim pokretima ruku te proizvode kratak i visok zvuk neodređene tonske visine.

Slika br. 18. Kastanjete

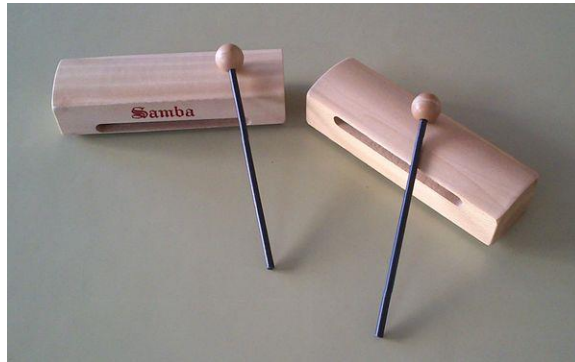

Izvor: <http://www.maxglazbala.hr/proizvodi/ostale-udaraljke/>

2.3.4. *Kinesko drvo*

Kinesko drvo porijeklom je iz Kine, kao što i sam naziv kaže. Pravokutnog je oblika, načinjen od tvrdog drva s dva ureza, jedan sa svake strane. Po njemu se udara palicama za ksilofon ili posebnim palicama s laganom glavom od mekog drva, što daje lijep zvučni učinak. Zvuk je tvrd, kratak, visok i neodređene tonske visine.

Slika br. 19. Kinesko drvo

Izvor: http://www.snipview.com/q/Wood_block

2.3.5. Korejsko drvo

Ova se glazbala ponekad nazivaju još i drvena zvonca. Izrađuju se od jednog komada posebno sušenog drva u obliku kokosovog oraha. Rezonantni prostor dobiva se tako da se drvo izdubi, a s vanjske se strane vidi uzak duguljasti otvor. Sa stražnje strane nalazi se dio koji služi kao držak i pričvršćuje se na stalak. Neodređene je tonske visine, punijeg zvuka od kineskog drva, a za udaranje se koriste palice s tvrdom gumenom ili drvenom glavom.

Slika br. 20. Korejska drva

Izvor: <http://www.lonestarpercussion.com/Practice-Classroom/Orff-Wood-Blocks/Sonor-Orff-L-2611-Korean-Round-Temple-Blocks-with-Stand.html>

2.3.6. *Marakas*

Marakas je instrument preuzet iz indijskog folklora. Originalni marakas izrađuje se od malenih, posušenih i izdubljenih tikava okruglog oblika koje se napune košticama, pijeskom ili nekim zrnatim materijalom te se natakne na drveni držak. U današnje vrijeme marakas se izrađuje tvornički, od tvrdog drva, plastike ili lima. Često se svira s dva marakasa tako da se rukom trza i trese u zraku. Tim se trzajima zrna koja se nalaze unutra gibaju i stvaraju poseban pjeskovit zvuk.

Slika br. 21. Marakas

Izvor: http://www.123rf.com/photo_19141823_traditional-maracas-isolated-on-white-background.html

2.3.7. *Bambusove visilice*

Ovaj instrument porijeklom je iz Japana, a sastoji se od 8 do 15 temeljito osušenih članaka bambusove stabljike, približne duljine od 20 centimetara koje su s pomoću špage obješene jedna uz drugu na drveni držak. Mogu stvarati tihe i suptilne zvukove duljeg trajanja kada se međusobno dotiču u pravilnim vremenskim razmacima ili jak i suh prasak kratkog trajanja kada se naglo i odrješito objema rukama zgrću sa strane prema sredini.

Slika br. 22. Bambusove visilice

Izvor: <http://www.balifurnish.com/images/bwc10b-bamboo-windchimes-balinese.jpg>

3. ISTRAŽIVANJE UPORABE UDARALJKI U PULSKIM I VARAŽDINSKIM DJEČJIM VRTIĆIMA

Za ovaj rad korištena je metoda istraživanja anketom kako bi saznali o uporabi instrumenata u vrtićima. Anketa je provedena u pulskim i varaždinskim vrtićima i obuhvaća 42 ispitanika. Sastoji se od 13 pitanja otvorenog tipa (ispitanici sami upisuju odgovore) i kombiniranog tipa (ispitanici zaokružuju odgovore). Anketom su obuhvaćeni odgojitelji koji djeluju u jednoj od 42 skupine vrtićke djece u dobi od prve do sedme godine života.

3.1. CILJ ANKETE

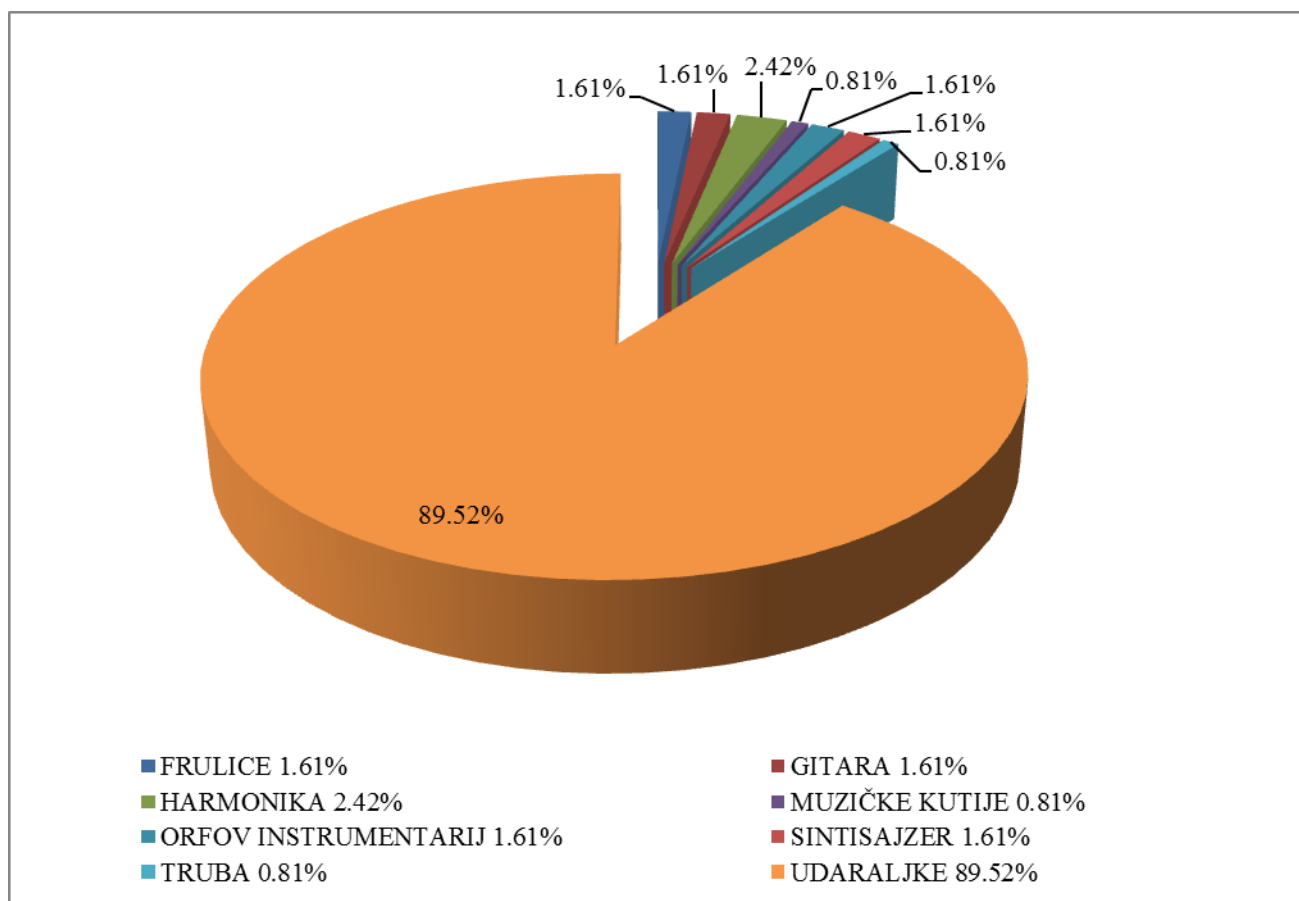
Provedena je anketa čiji je cilj dobiti povratnu informaciju o instrumentima koji se koriste u glazbenom odgoju djece predškolske dobi, brojalicama koje se najčešće obrađuju te vrstama instrumenata koje odgojitelji izrađuju sami i/ili uz pomoć djece.

3.2. REZULTATI ANKETE

Dobiveni rezultati ankete pretvoreni su u postotke od ukupnog broja odgojitelja koji su odgovorili na postavljeno pitanje te su prikazani u grafikonima. Točan broj odgojitelja koji su odgovorili na postavljeno pitanje naveden je ispod svakog postavljenog pitanja.

Na pitanje “Koje sve instrumente možemo pronaći u Vašoj sobi dnevnog boravka?” odgojitelji su odgovorili:

Ispitano je 42 odgojitelja, a 38 je odgovorilo na zadano pitanje. Grafikon 1. prikazuje koji se instrumenti mogu naći u sobama vrtićkih dnevnih boravaka. Najčešće se nalaze udaraljke (89,52 %), harmonika (2,42 %) te sintisajzer, frule i gitara (1,61 %).

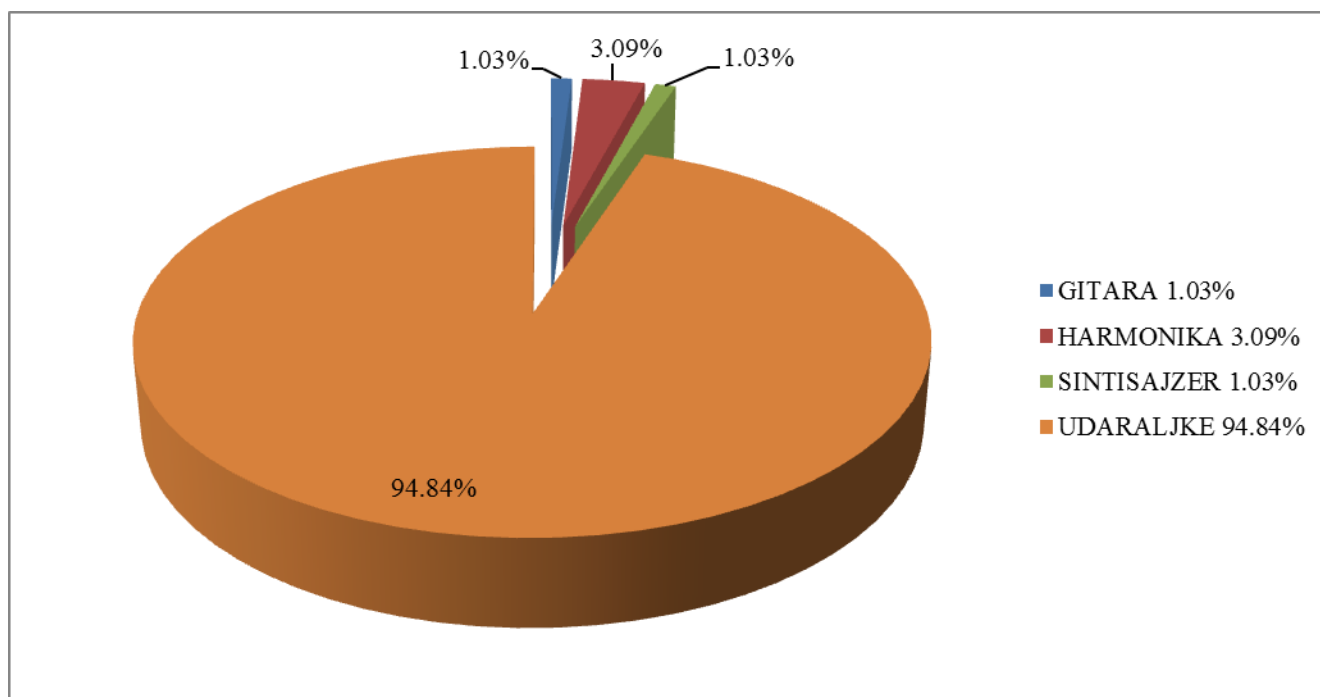

Grafikon 1. Instrumenti u sobi dnevnog boravka

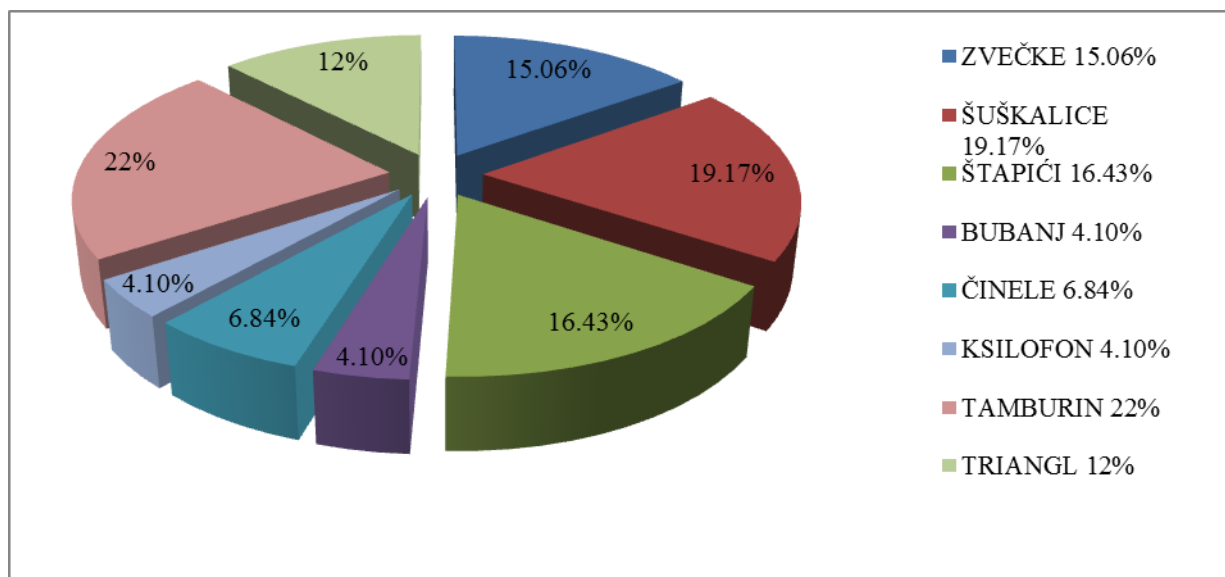
Na postavljeno pitanje “Koje od gore navedenih instrumenata najčešće koristite u odgoju djece” odgojitelji su odgovorili:

Od 42 ispitanih odgojitelja 35 je odgovorilo na postavljeno pitanje. Grafikon 2. pokazuje da se udaraljke najčešće koriste u odgoju djece (56,70 %), zatim harmonica (3,09 %) te gitara i sintisajzer (1,03 %).

Također, na temelju odgovora izračunati su postotci konkretnih udaraljki koje se koriste u odgoju djece, a rezultati su prikazani u grafikonu. Grafikon 3. pokazuje da se najviše koriste tamburin (22 %), šuškalice (19,17 %), štapići (16,43 %), zvečke (15,06 %) i triangl (12 %). Ostale udaraljke koje se rijetko koriste su činele (6,84 %), bubanj i ksilofon (4,10 %).

Grafikon 2. Najčešće korišteni instrumenti u odgoju djece

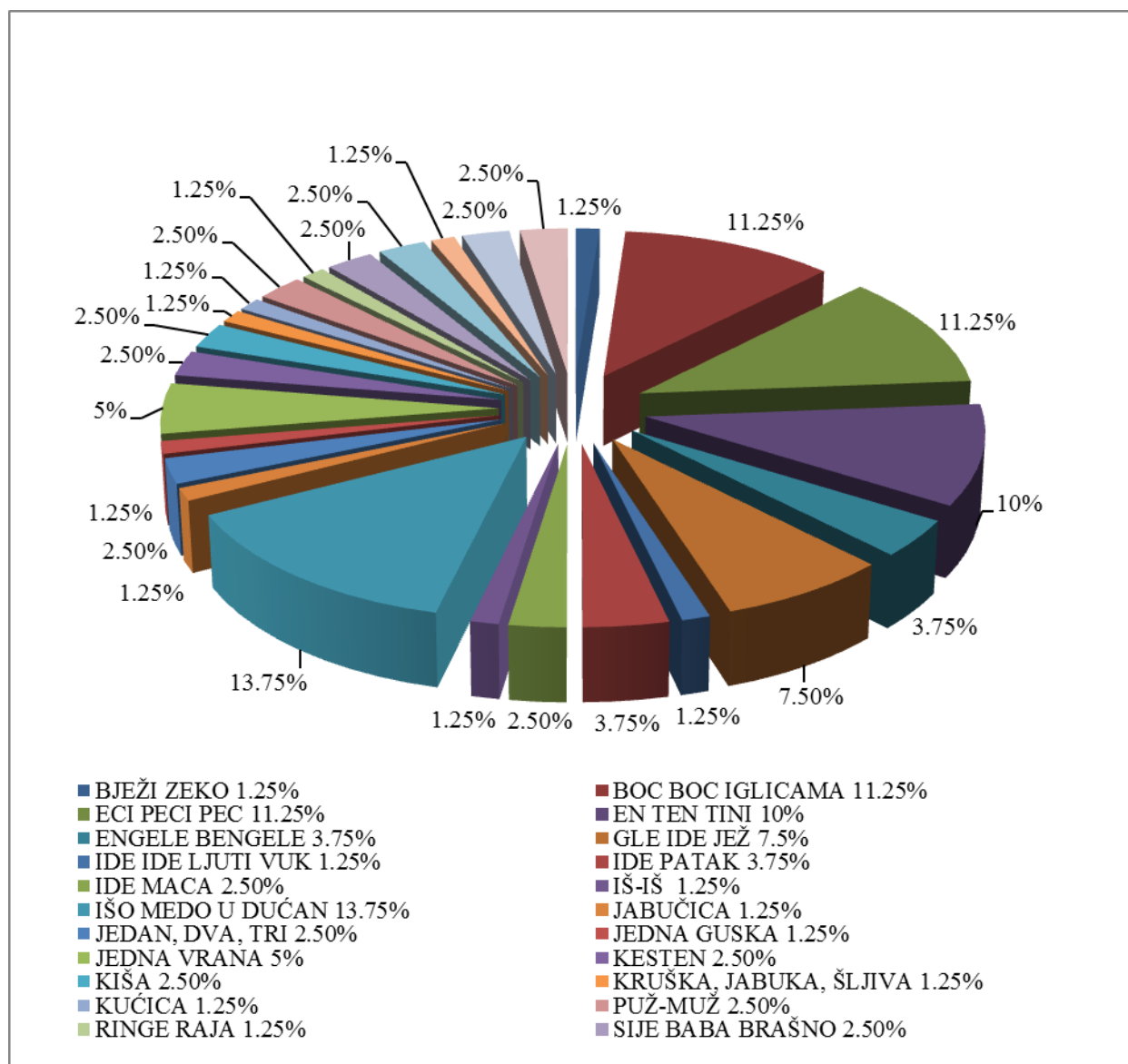
Grafikon 3. Najčešće korištene udaraljke u odgoju djece

Na pitanje “Koje brojalice najčešće obrađujete sa djecom?” odgojitelji su dogovorili:

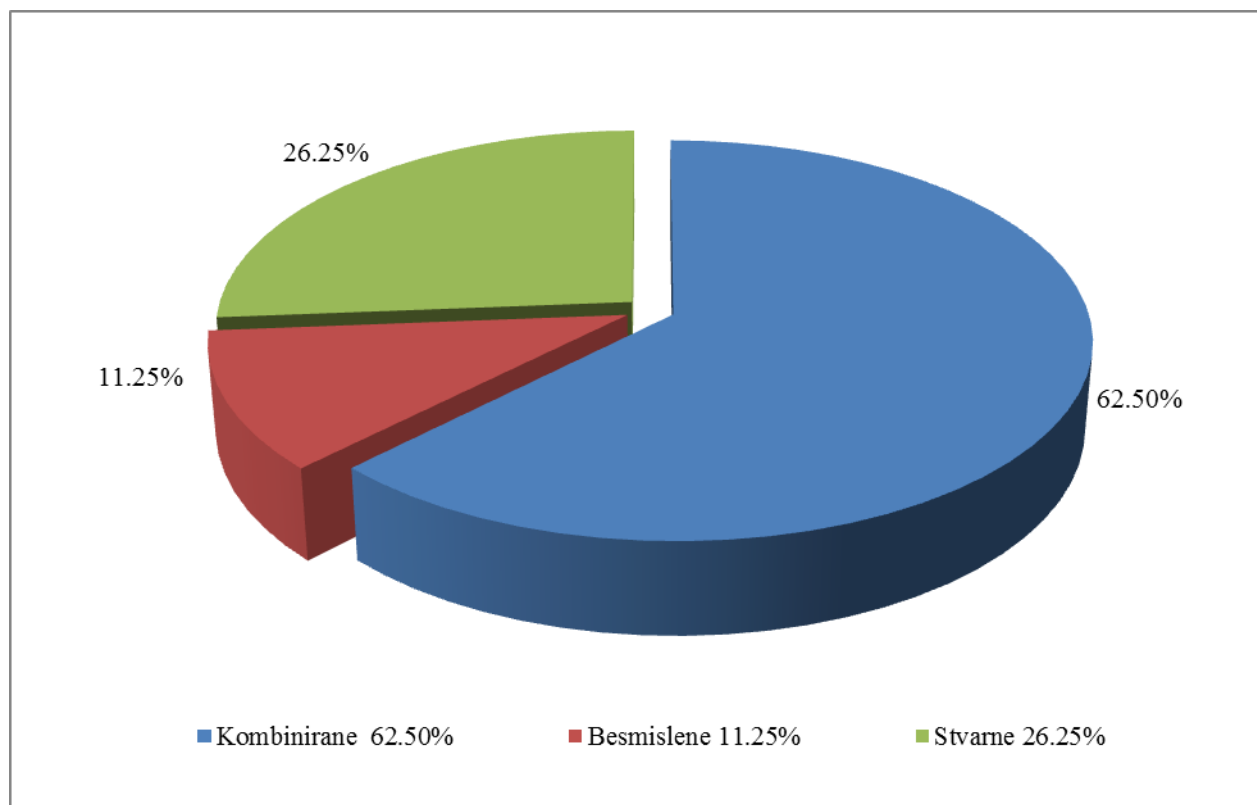
Na zadano pitanje odgovorilo je 29 od 42 ispitanika. Pitanje je otvoreno, tako da su odgojitelji sami naveli brojalice koje najčešće obrađuju s djecom. Grafikon 4. prikazuje da je

najčešće obrađivana brojlica “Išo medo u dućan” (13,75 %) (Slika br. 1), “Boc-boc-iglicama” i “Eci-peci-pec” (11,25 %), “En-ten-tini” (10 %) te “Gle ide jež” (7,50 %).

Prema sadržaju koji obuhvaćaju brojlice se dijele na stvarne, besmislene i brojlice kombiniranog tipa. Stvarne brojlice su one koje imaju logičan i razumljiv sadržaj. Besmislene brojlice su one brojlice koje sadrže niz slogova bez konkretnog značenja, a kombinirane brojlice su one brojlice koje sadrže i dio stvarnih brojlica i dio besmislenih brojlica. Ispitani odgojitelji najčešće obrađuju kombinirane brojlice (62,50 %), zatim stvarne brojlice (26,25 %), a najmanje obrađuju besmislene brojlice (11,25 %), što je prikazano u Grafikonu 5.

Grafikon 4. Najčešće obrađivane brojlice u odgoju djece

Grafikon 5. Vrste brojalica

Slika br. 1. Brojalica “Iš’o medo u
dućan”

IŠ'O MEDO U DUĆAN

Udaraljke

Glas

Klavirska pratnja

I - Š'O ME-DO U DU-ĆAN, NI-JE RE-KO DO-BAR DAN,

5

VEĆ JE RE-K'O DO-BRO VE-ĆE, NA-KLO-NI SE I U-TE-ĆE.

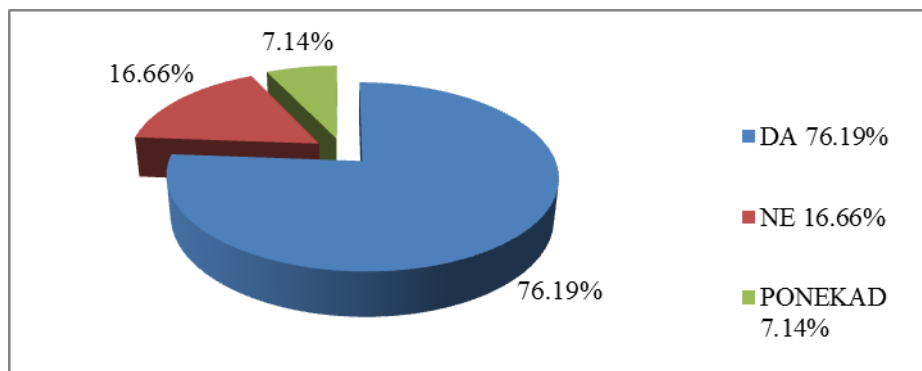
Izvor harmonije: Spiller, 2000.

Pratnja udaraljki: Matea Kolarek

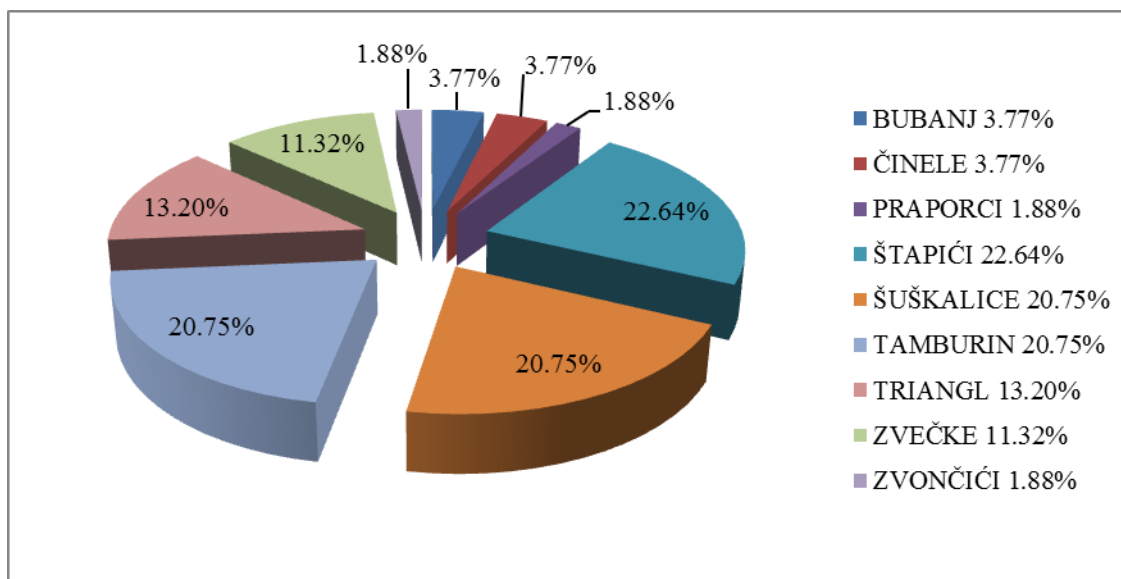
Na pitanje “Da li u obradi brojlica koristite instrumente kao pratnju?” odgojitelji su odgovorili:

Od 42 ispitanih odgojitelja svi su odgovorili na pitanje, što je prikazano na Grafikonu 6. On pokazuje da je 76,19 % odgovorilo da u obradi brojlica koriste instrumente kao pratnju, 16,66 % odgovorilo je da ne koriste instrumente kao pratnju, a 7,14 % odgovorilo je da ponekad koriste instrumente kao pratnju u obradi brojlica.

Grafikon 7. pokazuje da su instrumenti koji se najčešće koriste kao pratnja udaraljke, a nakon udaraljki sintisajzer, gitara i truba, a koje se udaraljke koriste i koliki je postotak njihova korištenja izračunato je na osnovi anketnog upitnika. Dobiveni rezultati ukazuju da se najčešće kao pratnja brojalicama od udaraljki koriste štapići (22,64 %) te šuškalice i tamburin (20,75 %). Nakon njih često se još upotrebljavaju triangl (13,20 %) i zvečke (11,32 %).

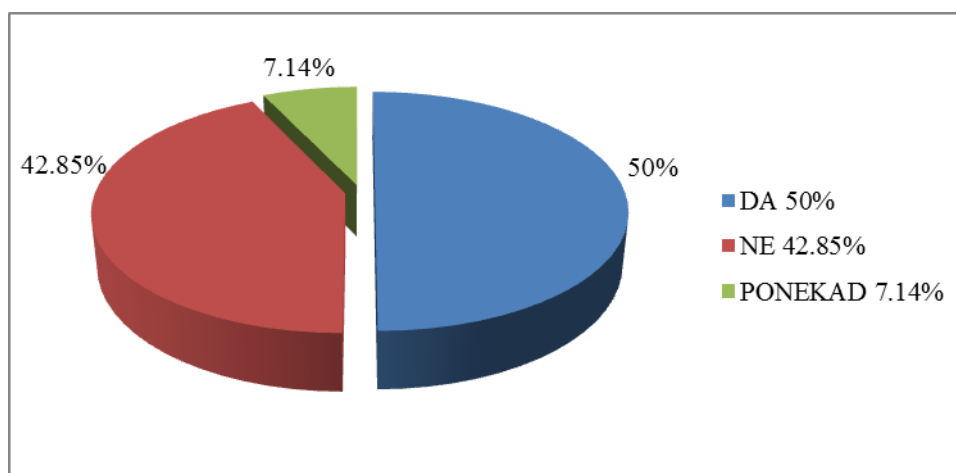
Grafikon 6. Instrumenti kao pratnja brojalicama

Grafikon 7. Instrumenti koji se koriste kao pratnja

Na pitanje “Da li sami izrađujete udaraljke?” odgojitelji su odgovorili:

Svi ispitanici odgovorili su na ovo pitanje, i to 50 % od ispitanih odgojitelja odgovorilo je da izrađuje udaraljke, 42,85 % ne izrađuje udaraljke, a 7,15 % ponekad izrađuje udaraljke što je prikazano u Grafikonu 8.

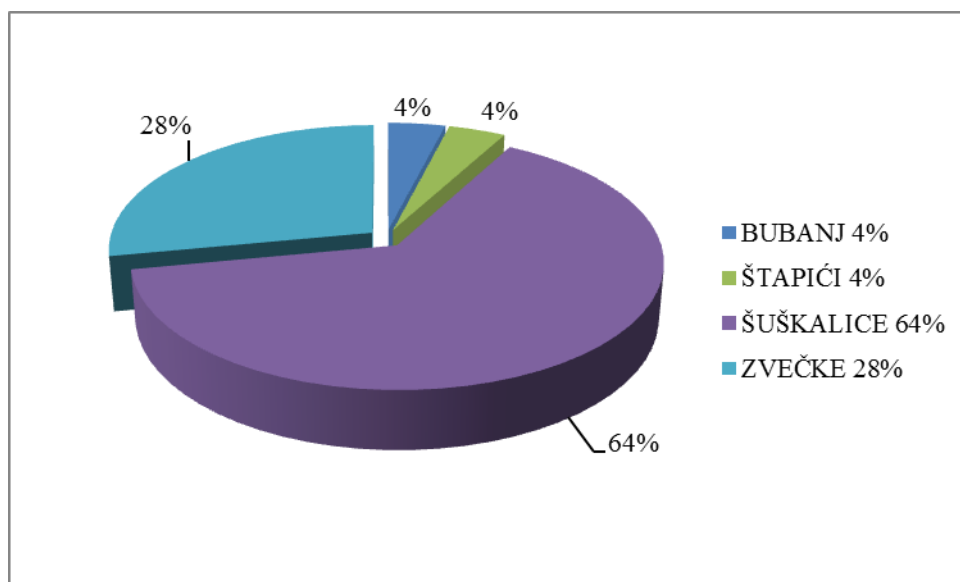
Grafikon 8. Izrada udaraljki

Na pitanje “Navedite koje udaraljke sami izrađujete te ih opišite.” odgojitelji su odgovorili:

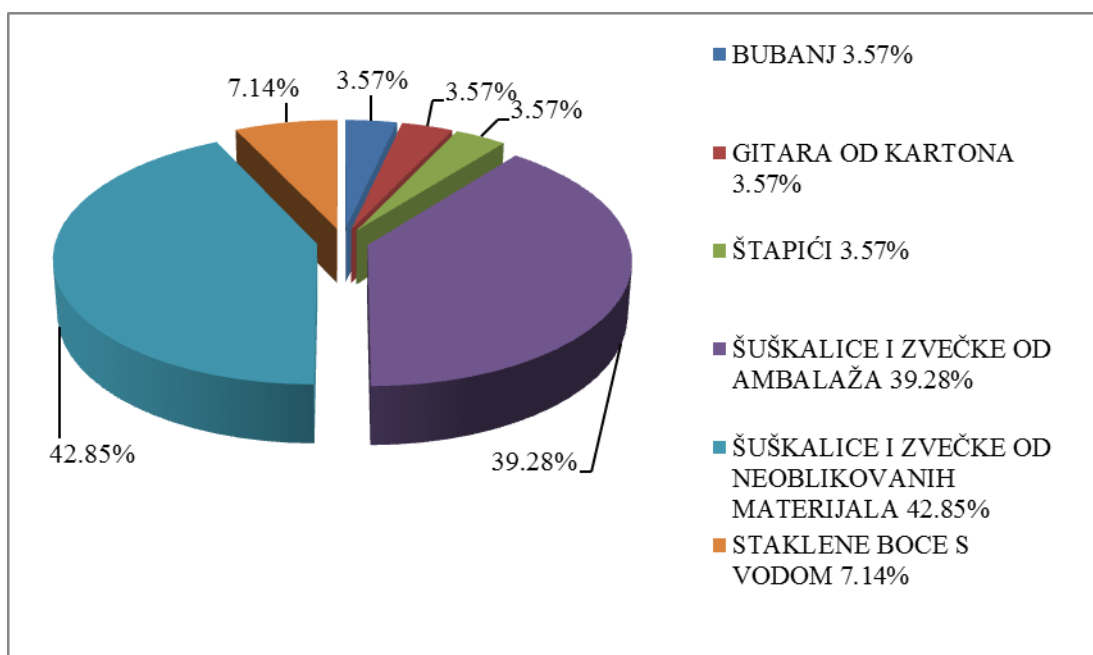
Na postavljeno pitanje odgovorilo je 23 od 42 ispitanika. Grafikon 9. prikazuje da se najčešće izrađuju šuškalice (64 %), zatim zvečke (28 %), bubnjevi (4 %) i štapići (4 %).

Svega 20 ispitanika odgovorilo je da se od instrumenata najčešće izrađuju šuškalice i zvečke od neoblikovanih materijala (42,85 %), zatim šuškalice i zvečke od ambalaža (39,28 %), a pokazalo se i da odgojitelji često koriste tehniku punjenja staklenih boca vodom (7,14 %), što je prikazano u Grafikonu 10.

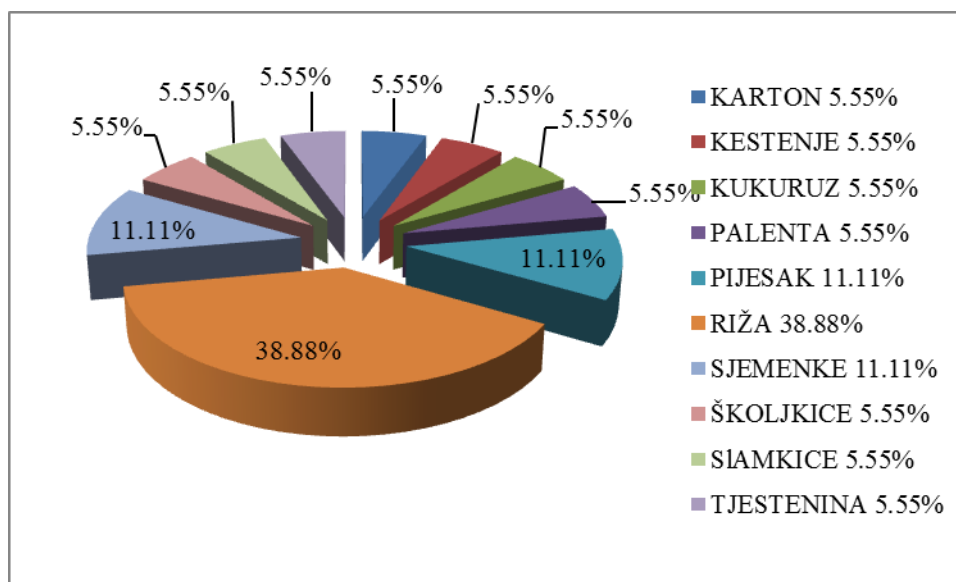
U zadanom pitanju odgojitelji su naveli da se šuškalice i zvečke od neoblikovanih materijala i ambalaže najčešće pune rižom (38,88 %), pijeskom i sjemenkama (11,11 %), što je prikazano u Grafikonu 11.

Grafikon 9. Najčešće izrađivane udaraljke

Grafikon 10. Najčešće izrađivane udaraljke

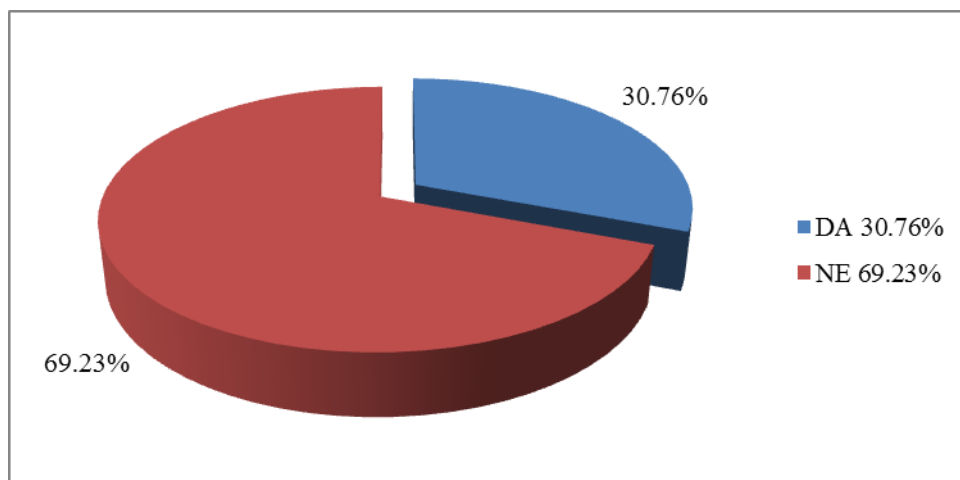
Grafikon 11. Materijali korišteni za punjenje udaraljki

Na pitanje “Da li izrađujete udaraljke u suradnji s djecom u vrtićkoj ustanovi, navedite ih i opišite” odgojitelji su odgovorili:

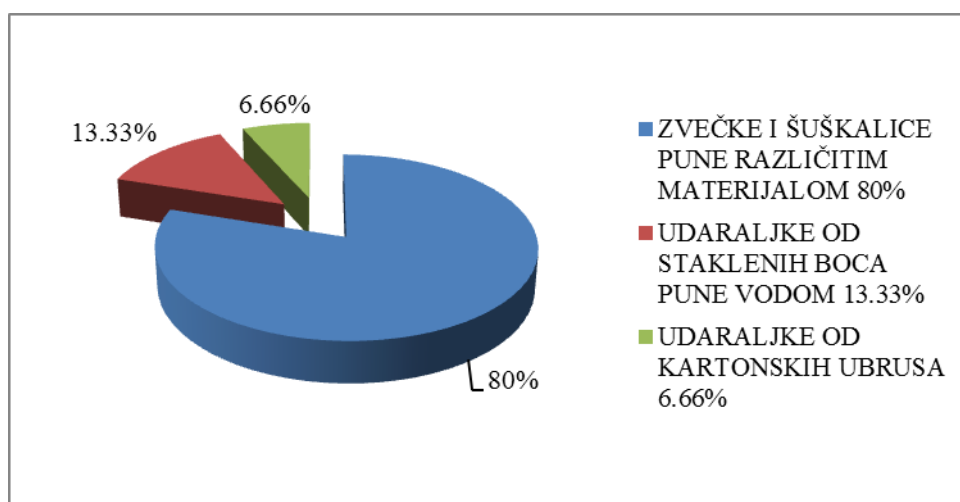
Od 42 ispitanika 39 je odgovorilo na zadano pitanje. Grafikon 12. prikazuje da odgojitelji ne prakticiraju izrađivanje udaraljki u suradnji s djecom u vrtićkoj skupini. Svega 30,76 % odgojitelja izrađuje udaraljke u suradnji s djecom, dok 69,23 % odgojitelja ne izrađuje udaraljke u suradnji s djecom u vrtićkoj ustanovi.

Odgojitelji koji su odgovorili potvrdno na prethodno pitanje naveli su da u 80 % slučajeva zvečke i šuškalice pune različitim materijalima, 13 % ispitanika izrađuje udaraljke od staklenih boca napunjenih vodom, dok je 6,66 % odgovorilo da izrađuju udaraljke od kartonskih ubrusa, što je prikazano u Grafikonu 13.

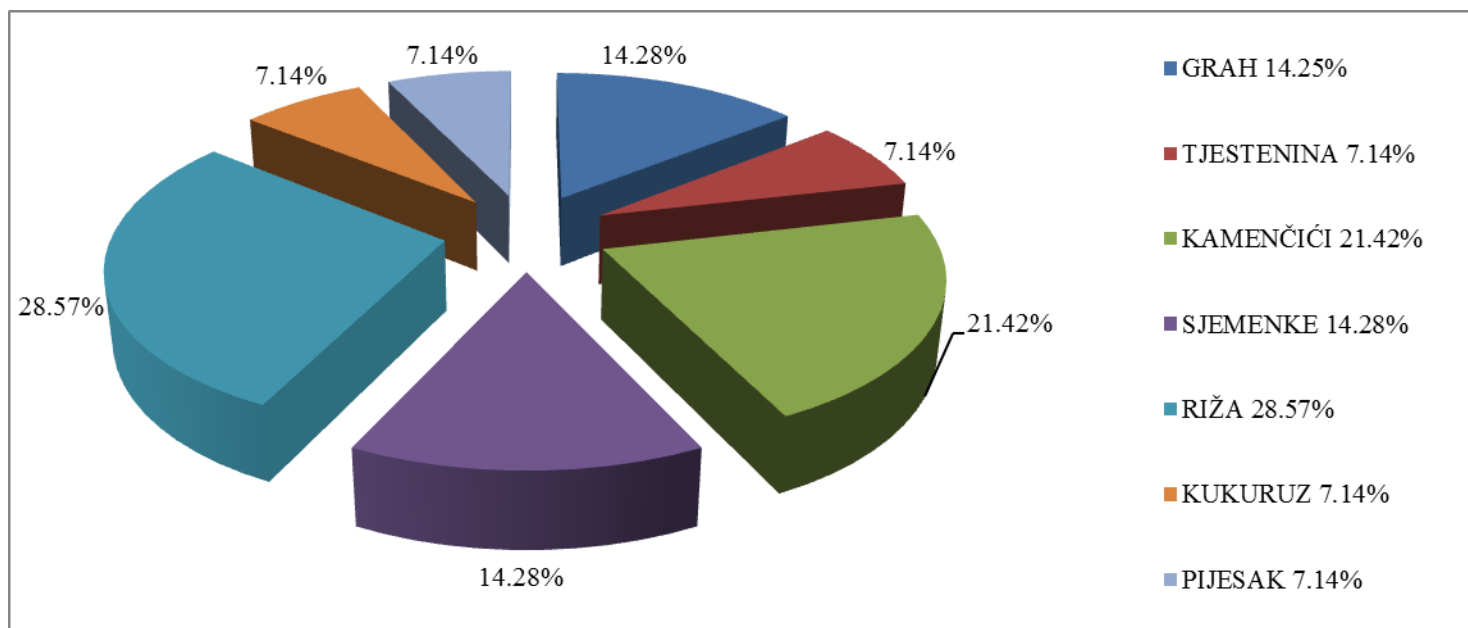
Odgojitelji koji su naveli da zvečke i šuškalice pune različitim materijalima navode da ih najčešće pune rižom (28,57 %), kamenčićima (21,42 %), graham i sjemenkama (14,28 %), što je prikazano u Grafikonu 14.

Grafikon 12. Izrada udaraljki u suradnji s djecom

Grafikon 13. Najčešće izrađivane udaraljke u suradnji s djecom

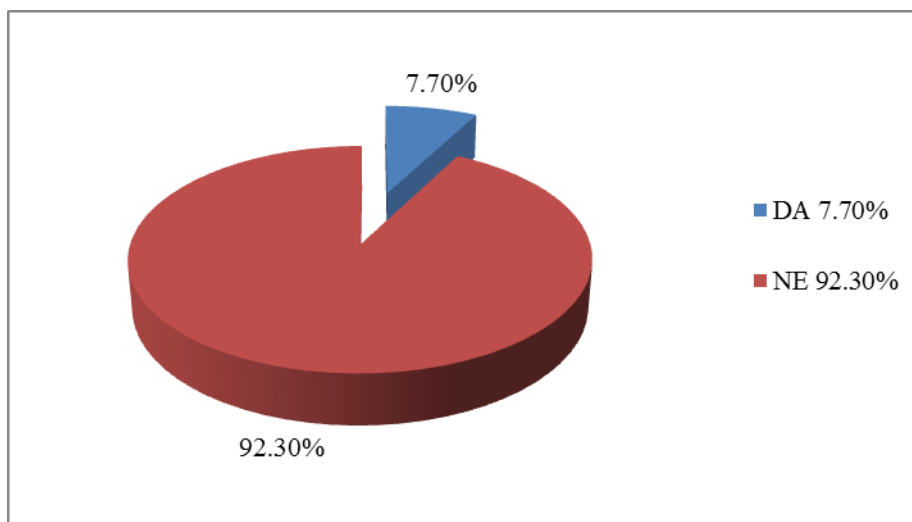
Grafikon 14. Najčešće izrađivane udaraljke u suradnji s djecom

Na pitanje “Da li koristite i/ili izrađujete udaraljke koje su folklornog porijekla, navedite koje te ih opišite” odgojitelji su odgovorili:

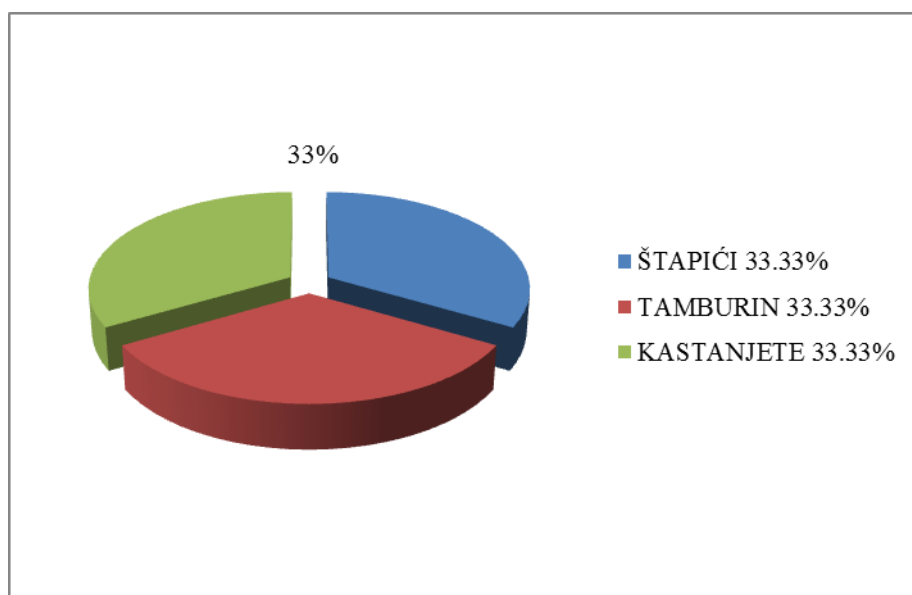
Od 42 ispitanika 39 je odgovorilo na zadano pitanje. Grafikon 15. prikazuje da 92,30 % odgojitelja ne koristi i ne izrađuje udaraljke folkornog porijekla, dok 7,69 % odgojitelja koristi i/ili izrađuje udaraljke folklornog porijekla.

Grafikon 16. pokazuje da odgojitelji jednako (33,33 %) koriste štapiće, tamburin i kastanjete kao udaraljke folklornog porijekla.

Odgojitelji smatraju da su to udaraljke folklornog porijekla, što nije točno jer ove udaraljke spadaju u Orffov instrumentarij. Orffov instrumentarij su djeci primjereni, pravi instrumenti. Dijelimo ih na melodijske i ritmičke instrumente. U ritmičke spadaju bubnjevi, tamburin, činele, triangleri, a u melodijske spadaju ksilofoni i metalofoni.

Grafikon 15. Upotreba udaraljki folklornog porijekla

Grafikon 16. Najčešće upotrebljavane udaraljke folklornog porijekla

4. ZAKLJUČAK:

Na temelju ankete zaključujemo da odgojitelji najčešće koriste udaraljke kao instrumente u pratnji obrade brojalice, ali je slabija zastupljenost izrade udaraljki u suradnji s djecom. Odgojitelji koji u svojem radu prakticiraju izradu udaraljki u suradnji s djecom, dopuštaju djeci da sama izaberu materijale (najčešće prazne ambalaže) od kojeg će izrađivati udaraljke (najčešće šuškalice i zvečke) te materijale koje će djeca ubaciti u zvečku ili šuškalicu (riža, pijesak i sjemenke) kako bi proizvele čaroban, pjeskovit ili grub i jak šum. Uočeno je da odgojitelji također ne upotrebljavaju udaraljke folklornog porijekla, a mali postotak odgojitelja koji tvrde da upotrebljavaju udaraljke folklornog porijekla najčešće koriste kastanjete, tamburin i štapiće, dakle koriste Orffov instrumentarij.

Potrebna je veća angažiranost odgojitelja u glazbenom odgoju djece, posebice u korištenju i izrađivanju udaraljki i ostalih instrumenata jer glazbeni odgoj pridonosi moralnom, tjelesnom, umnom i estetskom razvoju. Kada djeca izrađuju udaraljke ona svladavaju motoričke sposobnosti: pokrete ruku, šake i prstiju, umne sposobnosti, vid i opip. Uz to, uče i nazive instrumenata, razvijaju govor i bogate rječnik. Udaraljke su od velike važnosti u razvoju predškolskog djeteta stoga je potrebno poticati njihovu upotrebu i interes za glazbu, jer glazba je naša svakodnevica te donosi radost i ljepotu u svakodnevni život.

5. LITERATURA

1. Ainsley, R., (2004): Enciklopedija klasične glazbe, Znanje, Zagreb
2. Dearling, R. (2005): Enciklopedija glazbala, Znanje, Zagreb
3. Jurišić, G.; Sam Palmić, R. (2002): Brojalica: Snažni glazbeni poticaj, Adamić, Rijeka
4. Odak, K. (1997): Poznavanje glazbenih instrumenata, Školska knjiga, Zagreb
5. Spiller, F. (2000): Klavirska početnica “Cvrgudan”, vlast. nakl., Zagreb

6. PRILOG – ANKETA

Poštovani,

Molim Vas da odvojite par trenutaka kako bi ispunili anketu kojom bih željela saznati kojim se instrumentima (udaraljka) koristite u glazbenom odgoju djece, te koje se brojalice u predškolskoj ustanovi najčešće obrađuju. Sastoji se od 13 pitanja koja su otvorenog i kombiniranog tipa. Prikupljeni podatci koristit će se isključivo za potrebe provođenja istraživanja u sklopu završnog rada na temu „Udaraljke u predškolskoj ustanovi“ Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Anketa je anonimna, stoga Vam je zajamčena diskrecija.

Molim Vas odgovorite na slijedeća pitanja:

1. Mjesto odgojno-obrazovne ustanove:

2. Dob skupine:

3. Koje sve instrumente možemo pronaći u vašoj sobi dnevnog boravka?

4. Koje od gore navedenih instrumenata najčešće koristite u odgoju djece?

5. Koje brojalice najčešće obrađujete sa djecom?

6. Da li u obradi brojalica koristite instrumente kao pratnju?

DA NE

7. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molim Vas da navedete koji su to instrumenti.

8. Da li sami izrađujete udaraljke?

DA NE

9. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molim Vas da navedete koje te ih opišite.

10. Da li izrađujete udaraljke u suradnji s djecom u vrtićkoj ustanovi?

DA NE

11. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molim Vas da navedete koje te ih opišite.

12. Da li koristite (izrađujete) udaraljke koje su folklornog porijekla?

DA NE

13. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, molim Vas da navedete koje te ih opišite.

Zahvaljujem na suradnji!

Studentica stručnog studija predškolskog odgoja

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Matea Kolarek

7. SAŽETAK

Ovaj rad se temelji na vrstama i podjeli udaraljki te njihovoj uporabi u glazbenom odgoju djece predškolske dobi. Za potrebe ispitivanja terena provedena je anketa u kojoj su ispitana 42 odgojitelja iz pulskih i varaždinskih vrtića. Anketom su obuhvaćeni odgojitelji koji djeluju u jednoj od skupina vrtićke djece u dobi od prve do sedme godine života.

Cilj je istražiti koliko često se udaraljke primjenjuju u predškolskim ustanovama, koje se udaraljke najčešće primjenjuju u predškolskim ustanovama, koje brojalice odgojitelji najčešće obrađuju s djecom predškolske dobi, koriste li udaraljke kao pratnju brojalicama te izrađuju li udaraljke sami i/ili uz pomoć djece .

Dobiveni rezultati pokazuju da odgojitelji koriste instrumente u glazbenom odgoju djece predškolske dobi. Najčešće korišteni instrumenti su udaraljke, a dobiveni rezultati ankete ukazuju da su to tamburin, šuškalice i zvečke. U glazbenom odgoju djece odgojitelji većinom obrađuju kombinirane brojalice, dok je prema anketnim rezultatima, najčešće obrađivana brojalica "Iš'o medo u dućan". Šuškalice i zvečke od neoblikovanih materijala i ambalaže, punjene rižom, pijeskom i sjemenkama su udaraljke koje odgojitelji najčešće sami izrađuju. Većina ispitanih odgojitelja ne prakticira izradu udaraljki s djecom, ni ne koristi i/ili izrađuje udaraljke folklornog porijekla, već učestalije koriste instrumente Orffovog instrumentarija.

8. SUMMARY

This work is based on sorts and classification of percussion instruments and how are they used in music education of children of preschool age. For the purposes of field testing, survey was conducted in which were examined 42 preschool teachers from Pula and Varaždin. The survey included teachers who work in one of the groups of pre-school children in the age of first to seventh year of life.

The purpose was to examine how often are percussion instruments used in preschools, which percussion instruments are mostly often used, which nursery rhymes are mostly repeated with preschool children, wheter are percussions used as follow-up to nursery rhymes and do preschool teachers make percussion instruments alone and/or with help of children.

Given results show that preschool teachers use instruments music education of preschool children. Most often used instruments are percussion instruments and the obtained results of the survey show that tambourine, maracas and rattle are most used percussions. In music education of children teachers usually practice combined nursery rhymes with children, but the survey results show us that most commonly processed nursery rhyme is "Iš'o medo u dućan". Rattle of unshaped materials and packaging, stuffed with rice, sand and seeds are percussion instruments that preschool teachers usually make themselves. Most of examinees preschool teachers do not make percussion instruments with children and they do not use and/or make percussions with folk origin but they more frequently use combined instruments made by Carl Orff.